

Оцінювання якості освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів методом семантичного диференціала

Жук Ю.О., к.п.н., доцент,
Інститут педагогіки НАПН України

Серед існуючих на часі проблем, що пов'язані з процесом модернізації освіти в Україні, можна назвати проблему впровадження компетентнісно орієнтованого навчання. На думку багатьох педагогів-дослідників компетентність характеризує високу якість навчальних умінь, можливість установлення людиною зв'язків між знаннями та реальною ситуацією, здатність знаходити процедуру (метод), що допомагає вирішенню проблеми. Таким чином, під компетентністю людини педагоги розуміють у певний спосіб структуровані/організовані набори знань, умінь, навичок і відношень, які набуваються у процесі навчання.

Для оцінювання рівня сформованості внутрішніх структур та когнітивних моделей особистості в якості емпіричного інструментарію нами було обрано метод семантичного диференціалу. В процесі нашого дослідження була розроблена та експериментально апробована методика оцінювання рівня сформованості предметних компетентностей учнів основної школи методом семантичного диференціалу в процесі навчання фізики. Ми виходили з того, що семантичні закономірності, які мають прояв в педагогічних вимірах, відображають загальні закономірності і механізми репрезентації суб'єкту навчання структури предметної області. Самі ці механізми і закономірності є перетвореною формою закономірностей об'єктивного світу, частиною якого є суб'єкт навчання.

Виходячи з цього положення, ми визначаємо, що модель (структура, семантичний простір) предметної області, яка дозволяє компетентному фахівцю (експерту) приймати адекватні рішення, може бути порівняна з моделлю (структурою, семантичним простором) предметної області, яка сформована у суб'єкта навчання в результаті цілеспрямованих педагогічних впливів. Метод семантичного диференціалу надає можливості численно

визначити результати порівняння.

Метод, відомий під назвою «семантичний диференціал» був розроблений групою американських психологів на чолі з Чарльзом Е. Осгудом для вимірювання «значень». Цей метод належить до методів експериментальної семантики і є одним з методів побудови семантичних просторів. Суть методу полягає в тому, що учасникам експерименту пропонують співвіднести предмети або поняття з низкою ознак, які визначені прикметниками, і дати відповідь на питання про те, в якій мірі кожна з цих ознак виражена у даному понятті. Ступінь цього вираження встановлюється шкалюванням. Тим самим результати педагогічних вимірів квантифікуються і можуть бути використані у математичних операціях.

Результати експериментального дослідження показують, що застосування методу семантичного диференціалу в комплексі з критеріально-орієнтованими тестами розширюють можливості технологій визначення рівня якості освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Жук Ю.О. Оцінювання якості освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів методом семантичного диференціала/ Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2010 рік: інформаційне видання. - К.: Інституту педагогіки, 2011. - 312 с.-С.102-103.